

dnevem brezuspešnem odporu udati na milost in nemilost. Koliko je bilo teh mož, Roberts ne pove, ker še sploh noče naravnost povedati, da se je nesreča res pripetila. Mož se le boji, da je tako; njegova »bojazen« se je pa še vselej uresničila. Veliko preglavic provzroča Robertsu preskrbljevanje Pretorije z živežem, ker mu Buri vedno napadajo vlake. Poleg tega so opazili osem milj severno 500 Burov z dvema topovoma, ki so na potu proti mestu. Roberts se pa tudi boji, da bodo tudi Buri v Pretoriji podpirali prodirajoče čete. Kdaj bo pač Roberts popolno ukrotil živahno bursko gibanje?

Vojska na Kitajskem. Prodiranje mejnarodnih čet dobro napreduje, in ako pojde tako dalje, bodo Evropejci koncem prihodnjega tedna že pred pekinškimi vrati. V dveh dneh so čete dospele do Yantsuna in s tem premerile že četrtno pota do Pekina. Kajpada morajo biti pripravljene še na mnoge in odločne odpore od strani Kitajcev, kar je pokazala ravno vroča bitka za Yangsun, in skupna zrnada bo dospela na svoj cilj precej oslabela, ako bodo Kitajci vstrajali pri dosedanji odločnosti. — Osvojitev poslednje omenjenega kraja je za evropsko vojsko velike važnosti, ker imajo s tem v rokah važno železniško, vodno in cestno zvezo. — Svojedobno mrtvim proglašeni Li-Hung-Čang bo sedaj jel posredovati mej vlado in velesilami. Dotično pooblastilo je baje že prejel. Njegov trud bo za sedaj popolno brezuspešen, ker velesile ne odnehajo, dokler v Pekinu ne dobe zahtevanega zadoščenja. Vrhovnim poveljnikom mejnarodnih čet je imenovan nemški grof Waldersee.

Dopisi.

Sv. Jurij ob Ščavnici. (Sodišče in davkarija.) Slišimo, da iščejo za sodišče v Gornji Radgoni pripravnega prostora, na kojem hočejo sezidati poslopje za sodišče in davkarijo. Mnogo modrih svetov se sliši v tem oziru. Radgončani bi seveda radi, da pridejo uradi v mesto. In ker meščanski upliv ni majhen, ne bilo bi niti tako čudno, ako se ugodni želji. Toda temu moramo mi v okraju najodločneje ugovarjati. Mi ne bomo hodili v mesto, v drug politični okraj, posebno pa še ne v tako nemško gnezdo, kakor je Radgona. Najbolj pametno bi bilo, ako se premesti sodišče in davkarski urad k Sv. Juriju ob Ščavnici. Tamkaj je prostora dovolj, da se postavi novo poslopje. Mi Jurjevčani imamo pravico zahtevati urade pri nas, kajti Jurjevčani in Ščavničarji smo najmoč-

Dominik ni bil kos; bil je primoran iskati denarne podpore in po nesreči pade v odedruške kremplje. Nasledki te nesrečne odločitve so se kmalu prikazali. Uže leta 1878. je prej tako imovita kmetija tako tičala v dolgovi, da mu je bilo vse po gospodski prodano in slednjič je dobil isto v roke nek zagrižen Nemeč iz Gradca. Res tužna nam majka! Na teh prostorih so se glasile od stotine in stotine rodoljubov — bil je naš Dominik nad vse gostoljuben — glasile so se iz prekrasnega stanovanja po prijazni dolini čestokrat slovenske pesmi, budilni rodoljubni glasovi na daleko in široko, in sedaj se je šopiril tam tujec, ki je smešil vse, kar je bilo in slovenskega. To veliko posestvo je od leta 1898. zopet v slovenskih rokah.

Dominik Čolnik je najel stanovanje, je zdravil živino ter se tako preživel. Rodnega kraja ni hotel zapustiti vkljub bridki usodi.

Dne 27. decembra 1893. se je vrnil po noči iz družbe znancev. Preden stopi v svojo sobo, pade v globoko klet, ktere duri so bile odprte, cesar pa v temni noči ni zapazil, ter se ubije. Drugi dan so našli mrtvega v kleti. Najverjetnejše je, da mu je nek sovražnik kletne duri odprl, prek katerih je moral iti v svojo sobo. To pa sklepamo iz tega, ker v tisti kleti Dominik nič ni imel opraviti;

neji davkoplačevalci; naš okraj pa je tudi bolj obljuden nego okraj na ono stran Volfovega brega. Tista kopica ljudi, ki prebiva okoli Radgone, se bo že pripeljala k nam. Podnebje je pri nas tudi zdravo, stanovanj za uradnike je dovolj, in vse drugo bo se s časom že našlo in dalo. Upamo torej, da se ugodni naši želji.

Pišee. (Ni bilo hude toče.) V številki 31. «Slov. Gospodarja» je nekdo poročal, da je 30. malega srpana po vsem breskem okraju toča uničila vse pridelke, posebno pa vinograde; toda, hvala Bogu, ni celo tako resnica. Padala je toča med dežjem, a čisto mirno, brez viharja in redko; bila je mehka in drobna, padala je kakih 3 do 6 minut, pouzročila ni velike škode. Bog nas varuj še zanaprej hudega vremena, potem bo v jeseni vesela trgateg. Pač pa so si nekateri tukajšnji vinogradniki napravili točo v svojih vinogradih in to s tem, da niso škropili, meneč, da ni potrebno več škropiti. Nekateri niso čisto nič škropili, nekateri pa prepozno; tistim je uničila strupena rosa skoro vse, grozdje je čisto velo in drobno, najbrž ne bo dozorelo. Sedaj je jasno dokazano tukaj pri nas, da kdor ne misli škropiti, naj tudi vinograda ne dela, ker brez škropljenja ne bo vinska trta celo nič rodila.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Sedemdesetletnica cesarjeva. Predno izide prihodnja številka našega lista, stopil bo naš presviti vladar Franc Jožef I. v sedemdeseto leto svoje starosti. Že sedaj se delajo vsepovsodi obširne priprave, da se dne 18. avgusta slovesno proslavi ta velevažni dogodek. Mi pa že danes donasamo vladarju naše ljubljene Avstrije svoje najudanejšje čestitke ter kličemo: Bog ohrani, Bog obvari, nam cesarja, Avstrijo!

Našega mil. kneza in škofa je obiskal v ponedeljek tržaški škof, msgn. Andrej Šterk, ki se je delj časa mudil v Rogački Slatini.

Poročil se je 13. t. m. pri Sv. Janžu na dravskem polju gospod dr. Franc Peitler, sodnijski pristav v Kozjem z gospico Marico Hren-ovo, hčerko tamošnjega nadučitelja. Čestitamo!

Osebna vest. Gosp. dr. Fran Jankovič, zdravnik v Konjicah je imenovan okrajnim zdravnikom v Kozjem.

V »Domovini« št. 63. beremo sledeče:

bila je prazna. A sodnijska preiskava ni mogla ničesar dognati. Vsled skrivnostne smrti je bil 10. januarja 1894 njegov grob odkopan, njegovo truplo sodnijsko razteleseno in preiskano; truplo je bilo tako, kakor ravno pokopanega; pa dokazati se nič ni moglo o načinu njegove smrti.

L. 1896. so mu prijatelji in znanci postavili kamenit spominek z napisom:

Dominik Čolnik, bivši veleposestnik, živinozdravnik in domoljub na Drvanji; * 3. avgusta 1830. † 27. decembra 1883. Naj mu sveti večna luč!

Blagonosno je uplival Čolnik — čeravno v tej stroki za se nesrečen — v gospodarskem oziru na okolico kot navdušen rodoljub za narodno probujo, daleč na okoli.

(Dalje prihodnjič.)

Smešničar.

Poročilo vojakovo. Vojak je moral prvič v boj. Oče in mati sta bila v skrbeh za njegovo življenje. Nekega dne jim pošlje novinec to-le pismo: »Ljubi oče in ljuba mati! Ne skrbita preveč za mene; jaz sem, hvala Bogu, zdrav in vesel, in naši častniki pravijo, da sovražnika ne dobimo še tako skoro. Ako bi pa bila volja božja, da bi moral umreti v boji, poročim vam to, kakor hitro

»Štajarc, giftna krot« in »Pettauer Zeitung« se hvalita, da imata med naročniki tudi ptujskega prošta č. g. Fleka. Ker to ni mogoče, da bi slovenski in še tako odlični duhoven podpiral lista, ki ravno tako napadata vero in cerkev, kakor narodnost, prosimo pojasnila, da zavrremo grde laži teh listov. Tako »Domovina!« — Enakega pojasnila bi prosil »Slov. Gospod.« iz ravno zgoraj navedenega uzroka.

V trajen Slomšekov spomin se je ustanovila na Ponikvi ljudska knjižnica in pa Slomškova ustanova za revne dijake.

Rogačko Slatino je zapustil Josip J. Strossmajer, škof djakovski in sremski. Pred odhodom so se mu poklonili še Slovenci in Hrvati. Sinček ljubljanskega meščana gosp. Druškoviča mu je poklonil ob tej priliki šopek ter mu zaklical v imenu Slovencev: »Srečno potuj in zopet se nam vrati!« Strossmajer bo slavil dne 8. sept. petdesetletnico svojega skofovanja. Hrvati bodo ta dan prirejali posebne slavnosti v znak hvaležnosti napram velikemu jugoslovanskemu škofu.

»Preljubo veselje, oj kje si doma?« Povej kje stanuješ, moj ljubček srca!« No, za nedeljo dne 26. t. m. si ga je najela slovenjebistriška Čitalnica za celi dan in še pozno v noč. Tu se bo govorilo in pelo, popolna harmonizacija celjske narodne godbe bo med posameznimi točkami zibala srca naša v sladkih sanjah, tamburaši nas bodo navduševali kljubezni za narod in domovino, »krojač Fips« bo skrbel za smeh, Novak pa za naše telesne potrebe, saj konjiči so že priškrebili ter pripeljali visokocenjenega, občečislana statega pohorjanca, ki je prelepo rumen, kot čisto zlato. Zato pa odbor Slovence vabi, če se Vam pit' ne gabi, le prid'ite v goste k nam, bomo dobre volje tam, saj najboljši to bo dan, za pohorjansko stran. Sicer ne bomo samo ene zapeli, vendar bomo prav veseli, kajti prijatelje bomo vabili, pa tudi sami ga bomo pili. Tam zadi za hišo pa že šotor stoji, je z venci obložen, da komaj drži; če solnce bo vroče, bo senco nam dal, če dež bo namakal, pod streho nas zbral. Zato pa kdorkoli leze ino gre, naj pride sam in še koga s seboj privede!

Smodnik je raztrgal ženo posestnika Polca v Spielfeldu, ko je šla z lučjo v klet, kjer je bil shranjen smodnik. Z lučjo je žena prišla preblizu sodu smodnika in se je užgal. Klet se je podrla in kamenje je zagreblo razmesarjeno nesrečnico.

Izlet na Menino priredita skupno kamniška in savinjska podružnica «Slov. planinskega društva» v nedeljo, dne 19. t. m. Odhod

mi bo mogoče, da boste za gotovo vedeli, ali sem živ ali mrtev.»

Kaj je bolje? Ko pride vojak prvič v bitko, pade kar na tla, kakor bi bil močno ranjen. Ko zdravnik ne najde niti najmanjše rane, tedaj ga močno ošteje. »Oj, gospod doktor«, reče vojak, »ali ni bolje, da se vi zastonj jezite, nego da bi bil jaz ranjen?«

Pozabljivosti slabi nasledki. Ko izgubi Tirolec v bitki pri Kustoci obe nogi, reče mirno: »Prav se mi godi! Kolikokrat sem ljubemu Bogu priporočal dušo in telo, a teh prebitih nog sem vselej pozabil!«

Narobe šestka. Židovski oderuh je jemal od kristjana devet odstotkov obrestij. Stvar pride pred sodišče, in sodnik reče židu: »Znano vam je, da dovoljuje postava največ šest odstotkov. Kako se nekoč za tako odedruštvo opravičite pred Bogom?« — »Dovolite, gospod sodnik«, reče žid, »če gleda Bog iz nebes, vidi devetko vedno za šestko!«

Spekulacija. Gnali so tri žide iz mesta, da bi jih obesili. Ko pridejo k vešalom ter že vsem trem smrti znoj rosi čelo, prinese kraljev odposlanec pomilostitev za jednega teh treh židov. Oni, kateremu je došla ta sreča, ostane mirno ob vešalih. Na vprašanje, zakaj ne gre domov, odgovori: »Čakam, da obesijo ona dva; morda kupim njiju obleko«

iz Kamnika ob 7. uri, iz Gornjega Grada ob 8. uri zjutraj, t. j. po prvi božji službi. Izletniki, ki gredo čez Vransko, tudi lahko odidejo od ondod še le ob 8. ali 9. uri. Dobro došel vsakdo! Število udeležnikov naj se naznani gosp. Kocbeku v Gornji Grad, da preskrbi pijačo; jedila naj vzame vsak seboj. Razgled z Menine je prekrasen in obširen. Turisti, ki hočejo ostati v nedeljo večer na planini, lahko v Gornjegrajski koči prenočujejo. Prostor je za čez 20 oseb. Nastopili bodo tudi pevci «kamniške Lire», iz Ljubljane pridejo «Planinski piparji» in drugi. Tedaj: «Prid' vrh planin, nižave sin!

V Novicerkvi pri Vojniku je umrl dne 4. julija t. l. na svojem posestvu pesnik Iskrač-Frankolski. Ta mož je bil po poklicu kmet, a se je kot samouk visoko izobrazil. Izdal je pesniška dela: Veronika Deseniška in Petrovska Mati Božja.

Nesreča pri streljanju proti toči. V Veseniku na Štajarskem je pri streljanju proti toči zagnalo Fr. Pukla 38 korakov proč od strelne postaje. Pukel je precej poškodovan.

Gederovci na Ogerskem. Zopet so darovali sledeči gg. knjige in časnike ogerskim Slovincem: J. Muršec, kapelan veliko število. Samostan sv. Trojice v Slov. gor., M. Kletsah, mlinar na Koroškem, J. Janžekovič, kapelan. Iskrena zahvala!

Tatvina. V noči od 8. na 9. t. m. udrli so neznan lopovi v prodajalno »Kmetijskega društva« v Leskovcu pri Ptujju ter pobrali precej blaga za obleke. Denar je bil varno shranjen, le nekaj drobca so dobili v pest.

Tečaj za učitelje meščanskih šol se odpre v Mariboru dne 24. septembra t. l. Sprejema se učiteljstvo, ki ima usposobljenost za javne ljudske šole, brez tega dokazila bo sprejem le izjemoma.

V Špitaliču je daroval včeraj dne 15. avgusta novo sv. mašo benediktinec č. o. L. Sivka. Propovedoval je ob tej priliki čast. g. profesor Josip Zidanšek.

Črničar. Z ozirom na naš gospodarstveni članek o črničarju v zadnji številki se nam poroča, da je mozirski župnik Rodšek začel pripravljati črničarja šele, ko je poslanec Žičkar priobčil tozadevni članek v Mohorjevem koledarju, da je torej pridelovanje črničarja pripisati poučljivemu spisu Žičkarjevemu.

Bizeljsko učiteljstvo se še nahaja med onimi hvala Bogu, že redkimi prikaznimi, ki še vedno mislijo, da more Slovence le nemščina osrečiti. Kajti bizeljsko učiteljstvo se trudi na vse načine, da bi vtoplo otrokom mnogo nemščine v glavo. Upamo, da bodo vrli bizeljski narodnjaki storili potrebne korake, vsaj čas bi že bil!

Ogenj je uničil zadnji petek poslopja Jakoba Čučeka, Terezije Godec in Marije Bregant v Slivnici. Ogenj je povzročila strela. Ker je prišla od vseh krajev hitra pomoč, posrečilo se je ogenj omejiti.

Dvakratna prepoved. Mestni magistrat celjski naznanil je po plakatih, da se prepoveduje Slovincem za dne 15. avgusta vsak naroden znak na hišah ali kjer si že bodi. Naš bojazljivi magistrat pač vidi strahove tam, kjer jih ni. Dokler slavnost sama na sebi ni dovoljena, se mu ni treba bati, da bi se narodni znaki kje razobešali, ker bi bilo to nezmislno. Celjska fakinaža tudi nikakor ni hotela verjeti, da ne bode 15. avg. nič gostov prišlo, ktere bi bilo za ometati, ter je šla danes na kolodvor čakati tistih, katerih ni bilo.

Od Sv. Trojice v Halozah. Povodom razdelitve državne podpore revnim haloškim vinogradnikom si štejemo v dolžnost, javno iskreno zahvaliti vrlega poslanca, preč. gosp. Žičkarja, ki se je tolikanj trudil, da nam je pomodelo izposloval. Ob tej priliki izražamo tudi skrbnemu poslancu jednoglasno svoje neomajno zupanje in velespoštovanje, in to tem bolj, čim bolj izvestni krogi, ki nimajo srca za prave kmetske koristi, tega pristnega kmetskega zastopnika nemilo gledajo, prezirajo ali celo po

listih napadajo. Mi poznamo svoje prijatelje, in teh se bomo držali vsaki čas. Bog živi vrlega poslanca Žičkarja! — Pri omenjeni razdelitvi obžalujemo le, da se ni od poklicanih faktorjev do cela uvaževala naša prošnja, ker tako bi bili, seveda v manjših svotah, skoro vsi potrebni podporo dobili, in vsi bi bili zadovoljni.

Slomšekova slavnost v Šmartnem pri Celji. Mnogoštevilni gostje zbrali so se preteklo nedeljo na Slomškovi slavnosti v Šmartnem v Rožni dolini. Prišli so gostje iz Celja, Vojnika, Žalca. Iz Celja došel je tudi korporativno Celjski Sokol ter naznanil svoj prihod z glasnim trobentanjem. Domačega ljudstva udeležilo se je pa menda vse do zadnjega te lepe slavnosti. Z največjo pazljivostjo poslušalo je ljudstvo govor čast. gospoda župnika iz Galicije, ki je temeljito in obširno opisal življenje in delovanje nepozabnega škofa Antona Martina Slomškega, tega največjega slovenskega rodoljuba. Bilo je nekaj čez vse ganljivega in častitljivega videti, kako nekako s svetim strahom je sledilo ljudstvo poljudnim besedam govornikovim. Res, tako se ne poslušajo opisovanje še tako gorečega ljubitelja naroda, ki pa je mogoče skrbel samo za časno srečo narodovo, ampak tako se poslušajo življenjepis moža, angelja v človeški podobi, katerega prva skrb je bila svoj narod večno osrečiti; in to je bil naš Anton Martin Slomšek. Ko je slavnostni govornik končal, nastopil je domači gospod župnik in povdarjal, kako zasmeševanja vreden je človek, ki se baha s tujim jezikom, svojega pa zaničuje. V dokaz temu prednašal je dobro osoljeno pesem «Proklete grablje», vzeto iz ranjkega šaljivca Brenceljna. Smešno-duhovito predavanje je večkrat pretrgal neutешljiv smeh in odobravanje, kar jasno dokazuje, kako se je ljudstvu samemu nespameten in smešen zdel oni študent, katerega so morale grablje zopet naučiti materinščine. — Burki «Gluh mora biti» in «Prvikrat pri fotografu» so domači diletanti izborna prednašali. Dobro izvežban šmartinski pevski zbor, sestavljen iz krepkih kmetskih fantov, je kaj lepo prednašal razne zборе. Najbolj je dopadal «Pogled v nedolžno oko». Po vsporedu začelo se je petje na vseh koncih in krajih, in lahko rečemo, da je imela vsaka miza svoj pevski zbor, kateri so se kar med seboj skušali, kateri bode boljše in lepše zapel. Ko je priplula tiha noč s svojimi temnimi krili, začeli smo se gostje poslavljati od prijaznih narodnih Šmartincev, ter se polagoma odpravljati domov. Precejšnija družba Celjanov bila nas je med zadnjimi. Vozeči se v romantično-bledem mesečnem svitu, spominjali smo se z zadovoljnostjo lepe zabave. In vzbudila se nam je želja, naj bi se oglašile še druge vasi in trgi okoli Celja ter z vsakoletnimi vesellicami širili in krepili med ljudstvom sveži narodni duh. — Bog vas živi, vrli Šmartinčani!

Štajere nima sreče. Tudi tukajšnji trgovec K. Pichler »pri novi frančiškanski cerkvi«, kateri prodaja svoje platno izključno le Slovincem naše okolice, tudi deli »giftno krot« — »Štajerca« ljudem. Toda zadnjo soboto so jo s »Štajercem« skupili v tej prodajalnici. Prišel je zaveden kmet iz gornjeradganskega okraja v to prodajalnico. Dali so mu Štajerca. Toda kmet odločno zavrne ta list, da so gospod trgovec in nemški (?) komiji kar ostrmeli. Da bi vsi Slovenci tako nastopali, kmalu bi trgovci ne upali vsiljevati našim ljudem ptujskega nemčurja v slovenski obleki.

Za celjski študentenhajm je hotel celjski Nemeč pobirati tudi v Zagrebu. Toda zagrebški Hrvati so mu tako gorke povedali, da je kmalu izginil iz Zagreba in sedaj ni več duha ne sluha za njim.

Dvorni svetnik Šuklje je padel v veliko nemilost pri štajarskih Nemcih. — V Rušah pri Mariboru je namreč na postaji zahteval v slovenskem jeziku železniški vozni listek. Ker pa je železniški uradnik bil vsled tega nevoljen in zahteval naj govori Šuklje

v nemškem jeziku; naznanil ga je Šuklje pri ravnateljstvu in uradnik je bil prestavljen. Ta uradnik je z nemščino res daleč prišel!

Vitanjski Slovenci so dobili svojo gostilno s kegljiščem.

Vitanjske novosti. Dne 5. avgusta je vihrala z vitanjske kapelanije narodna zastava v pozdrav novodošlemu župniku č. g. Alojziju Arzenšek. Slovenski fantje so se s ponosom in veseljem ozirali na njo. Toda kmalu je izginila zastava. Kam neki? Na višji ukaz je prišel mož redu ter jo odstranil. In slovenski fantje so zrlj žalostno za njo ter se vpraševali: »Zakaj v našem trgu ne smejo vihtrati slovenske zastave, a frankfurtarice pa smejo!«

Častna imenovanja. Č. o. Kalist Heric, gvardijan mariborskega frančiškanskega samostana je imenovan kn. šk. lavant. konzistor. svetnikom, vikarij č. o. Ludvik Wellenthal pa kn. šk. duh. svetovalcem. Častitamo!

Posvečenje nove cerkve v Mariboru se je izvršilo v soboto. V nedeljo sta se blagoslovila stranska altarja. Popoldne v nedeljo se je prenesla v slovesni procesiji čudodelna podoba Matere Milosti iz začasne cerkve v novo cerkev. Ta sprevod je bil veličasten; udeležilo se ga je več tisoč ljudi. Posebno nežen utis je naredil pogled, kjer so sle v procesiji majhne deklice z lilijami in drugimi cveticami. Vsak dan prihajajo sedaj procesije v novo cerkev. V pondeljek pridejo Slovenci iz dravske doline s posebnim vlakom. Prekmurci so prišli na Veliko Gospojnico v več procesijah v Maribor.

Duhovniške vesti. Č. gsp. vojaški kapelan Jakob Tajek je postal stalni učitelj na mariborski kadetni šoli. Častitamo! Umrl je dne 13. avgusta vsled srčne kapi župnik v Gomilici sekovske škofije, č. gsp. Martin Tomažič. Rodil se je pri Sv. Petru blizu Maribora in je vedno bil zvest svoji slovenski narodnosti. R. I. P.

Iz drugih krajev.

Evharistiški shod. V četrtek po katoliškem shodu, dne 13. sept. bo v Ljubljani evharistiški shod slovenskih duhovnikov, častilcev presv. Reš. Telesa. Vabila se razpošiljajo.

Katoliški redovi na Francoskem. Francoski časnik «Verité» nam podaja sledeče številke: Na Francoskem je sedaj več kot 1200 redovnih samostanov. Ti poučujejo in vzgojujejo dva milijona mladine, za kar država ne potrosi niti beliča. Dalje se vzdržuje po teh samostanih nad 100.000 starih ljudij in do 60.000 sirot. V bolnišnicah se (po redovnih osebah) neguje okoli 250.000 bolnikov. Ko bi država morala vse te bolnišnice prevzeti v svojo oskrb, potrebovala bi na leto 100 milijonov frankov (t. j. tri milijarde frankov, kapitala). To so številke, ki pač glasno govoré, kako katoliška cerkev ublažuje tudi zemeljsko bol, ki pričajo, da premoženje cerkveno ni «mrtva roka», da ima marveč država v cerkvi krepko oporo pri izvrševanju svoje naloge. Pač ne zasluži katoliška cerkev, da se toliko psuje — tudi pri nas.

Zrtve revščine. Pri novih zdravilih in načinih zdravljenja je treba učinek zdravil prej poskusiti. Prej so se k temu jemale živali, najčešče morski prašički. V Londonu pa take poskuse delajo na zdravih ljudeh. V enem letu pride na kliniko čez 1000 ljudi — revežev, ki pustijo v svoje telo štrkati razne strupe, zavživajo novih zdravil, pustijo se operirati — za denar, da ne bi umrli od lakote! Kaj človek vse ne stori iz revščine!

Orjaški hrast v Slavoniji. Brodska občina je hotela poslati na pariško svetovno razstavo hrast, ki gotovo nima na celem svetu sebi enakega, a zavoljo orjaške velikosti ni mogla ga odposlati. Hrast meri v premeru 3 metre in 10 ctm., in obseg znaša 60 kubičnih metrov. Stroški za peljanje hrasta iz gozda na kolodvor znašajo 300 kron. Na kolodvoru se je pokazalo, da se orjak ne more naložiti na noben železnični voz. Hrast je star blizu 100 let.

Velika nesreča na železnici se je zgodila 12. t. m. nedaleč od Rima. Ker je vsled pokopa kralja Umberta bilo mnogo ljudi iz dežele v Rimu, priredilo je železnično vodstvo za odhajajoče posebne vlake, ki so s presledkom desetih minut zvečer odšli iz Rima. Proti Ankoni so bili naravnani trije vlaki. Toda nedaleč od Rima se prvemu vlaku pokvari zavorna naprava, in moral je vstaviti, da oskrbi popravo. V tem pridreči drugi vlak in z vso silo udari v prvega. Da tretji vlak ni trčil v drugega, hiteli so mu nekateri potniki nasproti ter s krikom opozorili strojevodjo na pretečo nesrečo. V nesreči je bilo 16 ljudi ubitih, okoli 100 ranjenih, 4 vozovi so popolnoma razrušeni, 2 močno poškodovana. V prvem vlaku se je peljal tudi ruski veliki knez Peter, ki je oženjen s črnogorsko kneginjo Milico, sestro italijanske kraljice. Zgodilo se velikemu knezu in njegovi soprogini ni nič. Italijanski kralj in kraljica sta se v vozu pripeljala na kraj nesreče ter tolažila ponesrečence.

Lakota v Indiji se je lakota razprostranila na 800.000 kvadr. kilometrov tako, da gladuje 10 milijonov ljudi. Uzrok lakote je velika suša in nje posledice, zlasti pa angleška vlada, katera ima vsako leto od Indije 720 milijonov dobička.

Šola, ki je veljala 8 milijonov rubljev. V Moskvi so zidali v spomin 25-letnega vladanja umrlega carja Aleksandra III. obrtniško šolo, ki se odpre na jesen. Poslopje je ogromno in se v njem nahaja mnogo oddelkov za razne stroke obrtnije. Za zidanje se je izdalo 8 milijonov rubljev.

Dima na železnicah ne bo več! Neki član glavnega ravnateljstva saških državnih železnic je iznašel napravo, ki skoro popolnoma odstranjuje nadležni dim na železnicah. Poskušnje z novo napravo so izborno izpale ter se je pokazalo, da železniški stroj na ta način prihrani mesečno najmanj 13.000 kg. premoga. Naprava velja za vsak stroj se ne 100 mark. Saške železnice bodo nove naprave veljale 150.000 mark, prihranile bodo pa na leto premoga za 4 milijone mark.

Slika škofa Dobrile je izvršil akademski slikar Josip Dekleva v Celju. Slika je narejena v naravni velikosti. V rokak drži škof knjigo »Oče, hudi volja tvoja«, ki se je toli omilila isterskemu ljudstvu.

Umor kralja Umberta in loterija. V Italiji se je pretekli teden milijone zastavilo na naslednje številke: 56 (kraljeva starost), 10 (ura umora) in pa 73 (umor kralja). Slučaj je hotel, da je v soboto bila zadeta samo številka 10, ostale številke pa so bile zadete le »pri piki«. Prišle so številke 55, 72 in 47. Italijanski loteristi so silno hudi, da se je loterija na tak način ponorčevala iz »svetih števil« in pograbila milijone dobička.

Izseljevanje v Ameriko. Ameriška uradna statistika poroča, da se je prve tri mesece tekočega leta iz Avstro-Ogerske v Ameriko izselilo 23.611 oseb, in sicer Hrvatov iz Hrvatske in Slavonije 2044, Mažarov 3513, Slovakov 7438, Nemcev 1209, Židov 3604, Rumunov 27, Rusinov 697, Italijanov 312, Srbov 17, Poljakov 4488, Čehov 240, iz Dalmacije, Bosne in Hercegovine 127. Minulo leto pa se je iz naše države izselilo v Ameriko 64.835 oseb, in sicer 39.859 moških in 24.676 ženskih. Po narodnosti je bilo največ Slovakov, dalje 4900 Mažarov, Nemcev 4314, Rusinov 1400, Hrvatov in Slovencev 8643. Največ Slovencev in Hrvatov izvabi v Ameriko znana tvrdka Nodari v Vidmu v Italiji. Oblastva naj bi pazila na te agente.

Društvene zadeve.

Slomšekova slavnost v Ljutomeru vršila se bode dne 8. septembra. Preložena je na ta dan, da se omogočijo nekatere druge slavnosti, ki so napovedane na 2. septembra. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. Pri slabem vremenu vrši se program v veliki telovadnici Franc Jožefove šole. Dne 9. sept.

bode velezanimiva vozna dirka na Cvenu pri Ljutomeru.

Na savinjski Triglav! Dne 30. t. m. priredi se dijaški izlet na savinjski Triglav, t. j. Mrzlica pri Žalcu, kjer se nahaja Hausenbichlerjeva kočja, last slovenskega planinskega društva. Namen izleta je, praznovanje 70let. presvitlega cesarja in se bode v ta namen sestavil poseben vspeled, kateri se bode pozneje naznanil. Za sedaj se opozarjajo gg. abiturijenti in dijaki srednjih in visokih šol, naj bivajo kjerkoli v širni naši domovini, naj se udeležijo tega izleta, kjer bodejo življali par blaženih ur v krasnem razgledu po divni naši domovini.

Čitalnica v Slov. Bistrici priredi v nedeljo dne 26. avgusta veliko Slomšekovo slavnost. Slavnostna posojilnica postavila je v ta namen šotor, tako da se bo vršila slovesnost ob vsakem vremenu. Svirala bode celjska narodna godba. Natančnejši vzpored objavi se prihodnjic.

Vabilo na veliko tombolo, katero priredi društvo »Gospodar« v Petrovčah dne 19. avgusta t. j. v nedeljo ob 4. uri popoldne v gostilni M. Kavčič-a v Petrovčah. Dobitki so jako raznovrstni in velike vrednosti in je pričakovati velikega zanimanja. Igralna tablica stane samo 15 kr. ali 30 vin. Čisti dobiček od tombole porabi se v nakup društvenega žitočistilnega stroja. Tombolo bodo kratkočasili domači pevci v mešanem in možkem zboru in bode iz prijaznosti sodeloval pevski zbor gotoveljskih fantov. Če bi takrat slučajno močno deževalo, vrši se tombola drugo nedeljo ob istej uri pri vsakem vremenu. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala, zato vabi tem potom k prav obilnej vdeležbi najprijaznejše odbor.

Od Sv. Antona v Slov. gor. Dne 19. avgusta priredi tukajšno bralno društvo v čast stoletnice naše dike, našega narodnega buditelja Ant. Mart. Slomškega, sijajno veselico s petjem, govori in igrami. Domači in okoličani, pridite!

Vabilo k slavnosti, katera se priredi v proslavo Slomškove stoletnice, sedemdesetletnice Nj. Veličanstva, dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne v Št. Andražu pri Velenji. Sodelovali bodo iz posebne prijaznosti tudi pevci in pevke iz Saleške doline. Vzpored: 1. Slovesne večernice ob 3. uri v župni cerkvi sv. Andreja. 2. Petje in deklamacije šolske mladine na slavnostnem prostoru pri Grmovšekovi gostilni. 3. Narodne pesmi, poje šaleški pevski zbor. 4. Tombola in prosta zabava. Čisti dobiček pri tomboli se bo obrnil za nakup učnih pripomočkov za tukajšnje šole.

V Št. Andražu pri Velenji priredi se 19. t. m. slavnost v spomin sedemdesetletnice Nj. Veličanstva, in stoletnice Slomškovega rojstva. Zanimanje za to sploh prvo ljudsko veselico je posebno v šaleški dolini živahno. Ako bo vreme ugodno, utegne se zbrati ta dan prav mnogo gostov v prijaznem Št. Andražu iz savinjske in šaleške doline.

Slomšekova slavnost priredi ormoška čitalnica v nedeljo, dne 26. avgusta 1900, na vrtu gsp. Andraža Kalchbrennerja v Ormoži z mnogovrstnim vspeledom. Začetek ob 1/2,5 uri popoldne. Vstopnina za osebo 1 K, za kmete 40 vin. Uljudno vabi ODBOR.

Gospodarske stvari.

Kaj s sadjem?

Tekoče leto naklonilo je sadjarjem večinoma obilega blagoslova. Ako čitamo poročila iz raznih dežel, uvidimo, da nismo samo pri nas tako obdarjeni, temveč sadjarji skoro cele Evrope. Iz tega sledi, da ne bode mnogo prometa s svežim sadjem, da bo vsled tega cena svežega sadja primeroma nizka. To velja o navadnem sadju, mej tem ko se bo skrbno izbrano fino namizno sadje zlasti po zimi vse eno primeroma dobro prodajalo, kajti baš

tacega se ne prideluje ravno preveč. Kaj pa storiti z ogromnimi množinami navadnega sadja? Sadjar naj kalkulira, da li bolje shaja pri primeroma nizkih cenah, katere se mu bodo ponujale za svežo sadje, ali da napravlja iz njega trajni proizvod, s katerimi lahko čaka ugodneje trgovinske zveze. V večini slučajev bode slednje bolje kazalo. Pri naših razmerah pride najbolj v poštev napravlanje sadjevca. Z sušenjem bi se znalo sadje 2 do 4 kr. kilogram izkoristiti, pač je pa treba za to posebnih priprav, katere so pri nas primeroma še malo v rabi, sušenje se počasneje vrši, zahteva več dela in spretnosti, in pa za sušenje je porabno le zbrano, torej z večjimi stroški vkup spravljeno in čisto sadje. Za sadjevec porabimo lahko vse sadje sploh, pridelamo v kratkem času lahko veliko množino in izkoriščenje je tudi primeroma ugodno. Kdor je pripravljen za sušenje, naj tudi suši, sicer pa sadjevec.

Ker se bodo letos sadjarji veliko pečali z napravlanjem sadjevca, umestno je jih opozoriti že sedaj na važneje okoliščine, katere naj že sedaj upoštevajo. V prvi vrsti naj skrbijo za snažno, zdravo pijačo. Posodo, katera je dvomljive dobrote, naj skušajo že sedaj pripraviti in sicer, da jo z mrzlo in boljše še tudi z vročo vodo dobro izperejo, potem pa dobro zažveplajo in tako zvepleno do časa porabe ohranijo. Prej ko se naliva mošt, naj se taka posoda na dnu s hladno vodo zopet izplahne.

V drugi vrsti naj poskrbijo sadjarji za primerno pripravo za drozganje. Dobre priprave prihranijo, ker naglo delajo, mnogo dela, kar je, v očigled obilega dela, ki se bo v jeseni kopičilo, in pomanjkanje delavnih močij, velevažno. Dobre priprave pa tudi domorejo, da se mnogo več soka iz sadja dobi, nego ako sadje samo tolčemo ali ako ga drozgamo s slabejimi stroji. Navadno dobivajo naši sadjarji po 30% soka iz sadja s pomočjo dobrih strojev za drozganje in z umnim postopanjem; zamorejo ga pa tudi 70% in še več dobiti. Dobri stroj se torej kmalu poplača.

Priporočljiv tak stroj bil bi za manje ali srednje razmere po načrtu Hehenheinskega sadnega mlina pripraven. Na doljnem Štajarskem imamo trgovino, ki take stroje prav solidno in dobro prodaje, in sicer Peter Majdič v Celju. Z ozirom na dobro delo, primeroma nizko ceno in pa radi potnine, popravi itd., naj bi sadjarji tam naročevali tak stroj, pa o pravem času in sicer že sedaj se tam zglasali, da imajo o pravem času že vse pripravljeno.

Ker ni vsak sadjar v stanu tak stroj kupiti, lahko se jih združi po več vkup, ki ga potem skupno porabijo. Tudi si lahko posamezni boljši gospodarji take stroje naročijo ter potem proti primerni odškodnini drugim izposojujejo. Obe stroki bodeta v tem slučaju lahko zadovoljni. Ako si kupi mali sadjar sam tak mlin, n. pr. za 52 gld., služil mu bo ta n. pr. za 6 gld. 50 kr. na leto, in sicer s 5% poprečnimi obrestmi in pa z 10% amortizacijo. Mali sadjar, ki mlin le par dni rabi in za njega na dan znabiti po 1 gld. plača, bo s tujim mlinom dosegel za 2 gld., kar doseže z lastnim za 6 gld. 50 kr. Izposojevalca pa na ta način mlin tudi izvrstno izplača. Sadjarji naj pa skušajo sadno pijačo dobro in stalno napraviti, da preobilico o ugodnem času tudi lahko v denar spravijo. V tej zadevi smo v naših krajih večinoma zelo na slabem in zaradi tega gre pa mnogo vrednostij v zgubo. Podučevalo se bode o porabi sadja v raznih krajih. Seveda pa to ni le ob nedeljah mogoče, kajti malo nedelj, pa mnogo pouka potrebnih krajev. Sadjarji naj bi torej, kadar se jim ponudi prilika za tak poduk, žrtvovali tudi ob delavnikih par ur. Stalna, bolja, za trgovino sposobna roba jim bode za primeroma majhno zamudo pri delu obilo poplačala. Nečitljivo.